

WOJEWODA OPOLSKI

ul. Piastowska 14
45-081 Opole

Opole, 13 sierpnia 2026 r.
PS.I.431.4.13.2026.EK

Pan
Jan Leszek Wiącek
Burmistrz Wołczyna
ul. Dworcowa 1
46-230 Wołczyn

Wystąpienie pokontrolne

I. Dane identyfikacyjne kontroli

1. Nazwa i adres jednostki kontrolowanej:

Urząd Miasta w Wołczynie; ul. Dworcowa 1, 46-230 Wołczyn.

2. Podstawa prawna podjęcia kontroli:

art. 28. ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U z 2025 r. poz. 428); art. 31 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2026 r. poz. 79); art. 6 ust. 4 pkt 4 z uwzględnieniem art. 3 i 4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2026 r. poz. 158).

3. Zakres kontroli:

1) przedmiot kontroli: realizacja zadań wynikających z ustawy z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów¹;

2) okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2025 r. do dnia kontroli, tj. 2 czerwca 2026 r.

4. Rodzaj kontroli: kompleksowa.

5. Tryb kontroli: zwykły.

6. Termin kontroli: 22-23 czerwca 2026 r.

7. Skład zespołu kontrolnego:

- **Elżbieta Knosala** - Inspektor Wojewódzki Oddziału Nadzoru i Kontroli Pomocy Społecznej w Wydziale Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu
- kierownik zespołu kontrolnego;

---

¹ Dalej nazywana „ustawą”.

- **Wojciech Medoliński** - Inspektor Wojewódzki Oddziału Nadzoru i Kontroli Pomocy Społecznej w Wydziale Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu.

8. Kierownik jednostki kontrolowanej:

Jan Leszek Wiącek Burmistrz Wołczyna pełniący tę funkcję od 27 października 2002r.

II. Ocena skontrolowanej działalności ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta

Działalność Urzędu Miejskiego w Wołczynie w kontrolowanym zakresie ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami**. Organ prawidłowo i terminowo realizuje kluczowe zadania ustawowe, w tym procesy przyznawania świadczeń, obsługę wypłat, obowiązki informacyjne wobec rejestrów dłużników oraz prawidłowe rozliczanie i odprowadzanie odzyskanych środków finansowych. Na ostateczną ocenę wpłynęło jednak wystąpienie uchybień formalno-proceduralnych w strukturze wydawanych decyzji, uchybień w dokumentowaniu postępowań oraz istotnych nieprawidłowości merytoryczno-egzekucyjnych, w tym wydanie części rozstrzygnięć z rażącym naruszeniem przepisów kompetencyjnych. Powyższe błędy i opóźnienia proceduralne były bezpośrednią konsekwencją wadliwego systemu upoważnień, niewłaściwego stosowania przepisów prawa przez pracowników merytorycznych oraz niewystarczającego nadzoru zarządczego ze strony kierownictwa wydziału, co uzasadnia konieczność wdrożenia pilnych działań naprawczych.

W toku kontroli badano następujące zagadnienia:

- prawidłowość upoważniania pracownika jednostki kontrolowanej do prowadzenia postępowań w zakresie przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz prowadzenia postępowań w stosunku do dłużników alimentacyjnych;
- zasadność przyznawania i odmowy przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów pod względem zgodności z obowiązującym prawem;
- sposób i tryb postępowania w zakresie przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- terminowość ustalania prawa oraz wypłacania należnych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wnioskodawcom;
- sposób i tryb postępowania w zakresie działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych na podstawie tytułu wykonawczego w przypadku bezskuteczności egzekucji;
- realizację przekazywania informacji o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego do wszystkich istniejących biur informacji gospodarczej znajdujących się w wykazie;

- działania podejmowane przez organ właściwy wierzyciela w celu dochodzenia należności od dłużników alimentacyjnych w tym analiza stanu ich zadłużenia oraz wysokości wyegzekwowanych środków;
- realizację obowiązku przekazania 60% odzyskanych od dłużnika alimentacyjnego środków do budżetu państwa oraz sposób wykorzystania 40% odzyskanych od dłużnika alimentacyjnego środków.

Zastrzeżenia kontrolerów dotyczyły:

- powoływaniu w podstawach prawnych decyzji rozporządzeń bez wskazania konkretnych jednostek redakcyjnych, które znalazły zastosowanie w sprawie, co narusza art. 107 § 1 k.p.a.;
- uzasadnianiu decyzji administracyjnych w sposób niewyczerpujący wymogów określonych w art. 107 § 3 k.p.a.;
- nieokreślaniu w decyzjach administracyjnych przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego daty wypłaty świadczenia, co narusza art. 9 k.p.a. w zw. z art. 8 § 1 k.p.a.;
- prowadzeniu metryk spraw administracyjnych, w sposób niezgodny z art. 66a § 2 k.p.a.;
- wydawaniu decyzji o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranych świadczeń bez wskazywania w treści decyzji wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie, co narusza art. 9 k.p.a.;
- niezawiadomieniu organu prowadzącego egzekucję o zmianie wysokości zadłużenia dłużnika alimentacyjnego w związku ze zwrotem nienależnie pobranych świadczeń zakończonych decyzją z dnia 14 października 2025r. nr SO.832.2731.2.FA.2025.PJ oraz z dnia 29 października 2025r. Nr SO.825.394.1.2025.PJ, co jest niezgodnie z art. 804 §1 ustawy z dnia 17 listopada 1964r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U 2026, poz. 468 ze zm.)², w związku z art. 27 ust. 8 pkt 2 ustawy;
- podejmowaniu działań wobec dłużników alimentacyjnych oraz wydawaniu decyzji przez osobę, która nie została do tych czynności prawidłowo upoważniona przez organ właściwy dłużnika, co narusza art. 8b ustawy,
- nieterminowym podejmowaniu działań wobec dłużników alimentacyjnych, co narusza art. 12 § 1 i 2 k.p.a.;
- braku w aktach spraw oświadczeń o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji, co stanowi naruszenie art. 15 ust. 3 pkt 3 ustawy;

---

² Dalej nazywana „k.p.c.”

Nie wniesiono zastrzeżeń w zakresie:

- zasadności przyznawania i odmowy przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów pod względem zgodności z obowiązującym prawem;
- terminowości ustalania prawa oraz wypłacania należnych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wnioskodawcom;
- przekazywania informacji o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego do wszystkich istniejących biur informacji gospodarczej znajdujących się w wykazie;
- realizacji obowiązku przekazania 60% odzyskanych od dłużnika alimentacyjnego środków do budżetu państwa oraz sposobu wykorzystania 40% odzyskanych od dłużnika alimentacyjnego środków.

Ustalenia kontroli

Zgodnie z informacją przekazaną przez Naczelnika Wydziału Spraw Społeczno-Obywatelskich i Obronnych w Wołczynie z dnia 17 czerwca 2026 r. w okresie objętym kontrolą, tj. od dnia 1 stycznia 2025 r. do dnia 17 czerwca 2026 r. UM w Wołczynie przyjął **45** wniosków o przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W postępowaniach zainicjowanych tymi wnioskami w okresie od 1 stycznia 2025r. do dnia 17 czerwca 2026 r. organ wydał **45** decyzji przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Na dzień kontroli w UM w Wołczynie nie odnotowano sytuacji, w której w stosunku do osoby ubiegającej się o przyznanie świadczenia z funduszu alimentacyjnego lub osoby pobierającej to świadczenie uzyskano by informację o marnotrawieniu tych środków, co powodowałoby konieczność zmiany formy świadczenia z pieniężnej na rzeczową.

W trakcie kontroli weryfikacji poddano dokumentację **18** postępowań (40%) zakończonych wydaniem decyzji o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Ponadto zweryfikowano dokumentację **4** postępowań (50%), w których organ wydał decyzje w przedmiocie nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Dokumentację objętą kontrolą sprawdzono pod względem zasadności przyznania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, weryfikacji tego prawa oraz sposobu i trybu postępowania w zakresie ustalania prawa do tych świadczeń oraz terminowości ich wypłacania.

W poddanych kontroli sprawach nie wystąpił przypadek:

- 1) ustalenia prawa do świadczeń osobie uprawnionej pozostawającej pod opieką opiekuna prawnego, o którym mowa w art. 9 ust. 2 ustawy;
- 2) wydania decyzji odmawiającej prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego;

- 3) umorzenia przez organ właściwy dłużnika należności, o których mowa w art. 30 ust. 1 ustawy;
- 4) umorzenia przez organ właściwy wierzyciela należności, o których mowa w art. 30 ust. 2 ustawy.

1. Prawdliwość upoważniania pracowników jednostki kontrowanej do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w zakresie przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w stosunku do dłużników alimentacyjnych.

Burmistrz Wołczyna upoważnił Naczelnika Wydziału Spraw Społeczno-Obywatelskich i Obronnych w Wołczynie do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego a także wydawania decyzji w tych sprawach oraz podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych (upoważnienie z dnia 2 listopada 2023 r. nr OR.0052.31.2023). Do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego bez prawa do wydawania decyzji w tych sprawach w okresie poddanym kontroli Burmistrz Wołczyna upoważnił również trzech pracowników UM w Wołczynie (upoważnienia: z dnia 4 marca 2019 r. nr 0052.5.2019, z dnia 4 marca 2019 r. nr 0052.6.2019 oraz zarządzenie z dnia 23 marca 2016r. nr OR.0120.15.2016).

W trakcie kontroli stwierdzono, że Naczelnik Wydziału Spraw Społeczno-Obywatelskich i Obronnych w Wołczynie wykonująca zadania związane z realizacją ustawy nie została upoważniona przez organ właściwy dłużnika do prowadzenia postępowań i wydawania w sprawach dotyczących dłużników alimentacyjnych – pomimo faktu, że działania te były regularnie podejmowane, a w okresie poddanym kontroli wydano **13** decyzji w przedmiocie uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. Stanowi to naruszenie art. 8b ustawy, zgodnie z którym organ właściwy dłużnika może upoważnić w formie pisemnej swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych - dyrektora centrum usług społecznych, lub kierownika innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych - dyrektora centrum usług społecznych, lub innej jednostki organizacyjnej gminy do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji. Ponadto wydanie decyzji administracyjnej przez osobę, która nie dysponuje upoważnieniem do jej wydania, stanowi rażące naruszenie prawa będące przesłanką do stwierdzenia nieważności

tej decyzji na podstawie art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a., co zostało opisane w punkcie 5. projektu wystąpienia pokontrolnego.

Wobec powyższego wnosi się zastrzeżenia w przedmiotowym zakresie.

2. Zasadność przyznawania i odmowy przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów pod względem zgodności z obowiązującym prawem.

W trakcie kontroli stwierdzono, że wydane decyzje zawierają prawidłowe oznaczenie organu właściwego. Zgodnie z art. 2 pkt 10 w związku z art. 12 ust. 1 ustawy – postępowanie w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego prowadzi organ właściwy wierzyciela, którym jest wójt, burmistrz lub prezydent miasta, właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej.

Przyznanie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego każdorazowo nastąpiło w formie decyzji administracyjnej.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego w każdym przypadku zostały przyznane w prawidłowej wysokości, tj. zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy.

W **18** analizowanych przypadkach świadczenia z funduszu alimentacyjnego zostały przyznane osobom, które spełniały warunki określone w art. 1a ustawy, w związku z art. 9 ust. 1 ustawy.

W przypadku utraty dochodu przez członka rodziny w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy lub po tym roku, ustalając ich dochód, organ nie uwzględniał dochodu utraconego, co jest zgodne z art. 9 ust. 3 ustawy. W sprawie zakończonej decyzją z dnia 9 listopada 2026r. nr SO.832.4063.FA.2025.PJ z weryfikacji danych w systemie informatycznym Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wynika, iż członek rodziny zmienił pracę. W myśl art. 2 pkt. 17 lit c ustawy utratą dochodu nazywamy utratę zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej. W przypadku utraty dochodu do wniosku o zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego należy dostarczyć dokument potwierdzający datę utraty dochodu oraz dokumenty potwierdzające wysokość dochodu utraconego. W przedmiotowej sprawie po weryfikacji danych w systemie ZUS- UM w Wołczynie nie wezwał wnioskodawcy do poprawy błędnie wypełnionego wniosku w części I pkt. 5.3 oraz do dostarczenia dokumentu potwierdzającego wysokość utraconego dochodu. W omawianej sprawie organ właściwy wprawdzie nie uwzględnił dochodu utraconego do dochodu rodziny jednak **nie zastosował właściwego trybu postępowania.**

W sytuacji uzyskania dochodu przez członka rodziny w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy dzielono osiągnięty w tym roku dochód przez liczbę

miesiący, w których był uzyskiwany, jeżeli dochód ten był uzyskiwany w okresie, na który ustalane lub weryfikowane jest prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, co jest zgodne z art. 9 ust. 4 ustawy.

W przypadku ustalania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego organ przyznawał takie prawo, gdy spełniony został warunek wynikający z art. 9 ust. 2 ustawy, tj. gdy dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekraczał kwoty 1209,00 zł.

W kontrolowanych przypadkach nie stwierdzono sytuacji, w której doszło do przekroczenia kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

W trakcie czynności kontrolnych poddano weryfikacji 4 przypadki, których UM w Wołczynie uznał przyznane osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego za nienależnie pobrane i zażądał ich zwrotu. W jednym przypadku przyczyną zwrotu nienależnie pobranych świadczeń było fakt nie podejmowania nauki w szkole. Organ po weryfikacji osoby uprawnionej w systemie MEN, po uprzednim zawiadomieniu strony uchylił decyzję przyznającą świadczenie a następnie wydał decyzję o zwrocie nienależnie pobranych świadczeń. Z akt sprawy wynika, iż w 3 przypadkach przyczyną nienależnie pobranych świadczeń było niezgłoszenie przez świadczeniobiorcę uzyskania nowego dochodu w rodzinie, który po przeliczeniu powodował przekroczenie dochodu. Organ po otrzymaniu zaświadczenia o wysokości dochodu uzyskanego, prawidłowo przeliczył dochód rodziny, następnie po uprzednim zawiadomieniu strony uchylił, a w jednym przypadku zmienił, decyzję przyznającą świadczenia rodzinne a następnie wydał decyzję o zwrocie nienależnie pobranych świadczeń. Każdorazowo decyzje zostały wydane w oparciu o art. 23 ust. 1-2 ustawy, które określają obowiązek zwrotu oraz wskazują na możliwe podstawę do żądania zwrotu. Organ właściwy w treści sentencji oraz uzasadnieniach badanych decyzji wskazuje obowiązek zwrotu nienależnie pobranych świadczeń wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie. Podaje przy tym wyłącznie kwotę należności głównej, pomijając informację o wysokości narosłych odsetek. Podanie w decyzji administracyjnej jedynie kwoty nienależnie pobranych świadczeń nie wyczerpuje obowiązku informacyjnego wynikającego z art. 9 k.p.a. oraz uniemożliwia stronie szacunkowe zabezpieczenie środków na spłatę zobowiązania. Zgodnie z art. 23 ust. 8 ustawy, kwoty te podlegają zwrotowi wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie. Mając na uwadze, że kwota odsetek narasta codziennie i nie powinna być określana kwotowo w samej sentencji (rozstrzygnięciu), organ ma obowiązek zrealizować wymogi art. 9 k.p.a. w uzasadnieniu lub pouczeniu decyzji. Świadczeniobiorca powinien zostać tam jednoznacznie poinformowany o kwotowej wysokości odsetek naliczonych na dzień wydania decyzji oraz pouczony o sposobie ich dalszego naliczania

W 3 przypadkach świadczeniobiorcy dokonali zwrotu nienależnie pobranych świadczeń wraz z odsetkami naliczonymi na dzień spłaty. W jednym przypadku UM w Wołczynie potrącił nienależnie pobrane świadczenie wraz z odsetkami z bieżąco wypłacanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Organ po przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego będąc wierzycielem należności z tytułu wypłacanych świadczeń na podstawie art. 27 ust. 3 ustawy przyłącza się do postępowania egzekucyjnego. W tym celu zawiadamia organ prowadzący egzekucję o zobowiązaniu, które w wyniku wypłaty przyznanych świadczeń zostanie przez organ egzekucyjny przypisane dłużnikowi. Zgodnie z art. 804 § 1 k.p.c. organ egzekucyjny nie jest uprawniony do badania zasadności i wymagalności obowiązku objętego tytułem wykonawczym. W tym rozumieniu wierzyciel na podstawie przepisów k.p.c. ma obowiązek ograniczyć egzekucję lub zaktualizować wysokość dochodzonego roszczenia, jeżeli egzekwowane kwoty przestały mu przysługiwać. Brak przekazania informacji o nienależnie pobranych świadczeniach w konsekwencji może doprowadzić do bezprawnego egzekwowania od dłużnika długu, który w tym kształcie w rzeczywistości już nie istnieje. Zwrot nienależnie pobranych świadczeń wypłaconych na podstawie decyzji przyznającej, z której kwoty zostały uprzednio przypisane przez organ egzekucyjny ma bezpośredni wpływ na wysokość zadłużenia dłużnika. W celu zaktualizowania zadłużenia dłużnika, organ każdorazowo po otrzymaniu zwrotu świadczeń nienależnie pobranych od osoby uprawnionej, winien pisemnie zawiadomić organ egzekucyjny o wysokości zwrotu.

W podstawach prawnych decyzji organ przywoływał przepisy k.p.a., ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 7 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 134). Przepisy rozporządzenia w większości kontrolowanej dokumentacji były przywoływane bez wyszczególnienia ustępów, paragrafów lub punktów danego artykułu. Praktyka taka jest błędna, ponieważ podstawa prawna decyzji administracyjnej musi być powołana dokładnie, tj. ze wskazaniem mających zastosowanie w danej sprawie przepisów zarówno prawa formalnego i materialnego wraz z powołaniem źródeł jego publikacji, natomiast w sytuacji, gdy dany artykuł dzieli się na kilka ustępów, podzielonych również na litery. Brak wskazania, który z ustępów tego przepisu znajduje w danej sprawie zastosowanie narusza ten wymóg. Jak stanowi art. 107 § 1 pkt 4 k.p.a. jednym z elementów składowych decyzji administracyjnej jest powołanie jej podstawy prawnej. Powołanie podstawy prawnej to przytoczenie przepisów prawa materialnego, na których organ administracji publicznej oparł swoje rozstrzygnięcie. Za nieprawidłowe uznaje się powołanie w decyzji administracyjnej

jedynie tytułu rozporządzenia, bez wskazania określonego jej przepisu, bowiem nie może to być uznane za określenie podstawy prawnej podjętej decyzji.

We wszystkich poddanych kontroli postępowaniach decyzje zawierały uzasadnienia, które nie spełniały wymogów określonych w art. 107 § 3 k.p.a., w szczególności w zakresie wymogów dla uzasadnienia faktycznego decyzji. Zgodnie z brzmieniem tego przepisu uzasadnienie faktyczne decyzji powinno w szczególności zawierać wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, zaś uzasadnienie prawne - wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji, z przytoczeniem przepisów prawa. W konstruowanych uzasadnieniach faktycznych decyzji ustalających prawo stron do świadczeń z funduszu alimentacyjnego organ ograniczał się do stwierdzenia ilu jest członków rodziny, jaki dochód został ustalony i że nie przekracza on kwoty kryterium dochodowego na osobę w rodzinie. Brak było natomiast szczegółowego określenia, jakie dochody zostały wzięte pod uwagę przy obliczeniu ogólnego dochodu rodziny w danym roku, bez konkretnego wskazania, czy i jakie dochody zostały uznane za dochód uzyskany lub utracony. Ponadto w uzasadnieniach faktycznych omawianych decyzji organ nie wskazywał konkretnych dowodów, na podstawie których dochód ten został ustalony. Zgodnie z art. 75 § 1 k.p.a. dowodem w postępowaniu administracyjnym jest wszystko, co może przyczynić się do wyjaśnienia sprawy a nie jest sprzeczne z prawem, w szczególności dokumenty, zeznania świadków, opinie biegłych oraz oględziny. Ujęty w art. 107 § 3 k.p.a. obowiązek wskazania w uzasadnieniu decyzji administracyjnej dowodów, na których oparł się organ przy ustalaniu stanu faktycznego jest przejawem realizacji wyrażonej w art. 11 k.p.a. zasady przekonywania oraz ujętej w art. 8 k.p.a. zasady pogłębiania zaufania obywateli do organów państwa.

W każdym z kontrolowanych przypadków, gdzie organ przyznał wnioskodawcy prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego nie wskazano w decyzji, kiedy organ będzie wypłacał przyznane świadczenie. Stanowi to naruszenie art. 9 k.p.a., zgodnie z którym organy administracji publicznej są obowiązane do należytego i wyczerpującego informowania stron o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania administracyjnego. Celem świadczeń z funduszu alimentacyjnego jest wsparcie finansowe osób uprawnionych, które nie otrzymują zasądzonych na ich rzecz alimentów z powodu bezskuteczności egzekucji. W związku z tym każdy wnioskodawca ubiegający się o te świadczenia powinien zostać poinformowany w treści decyzji administracyjnej o planowanym terminie wypłaty, co umożliwi mu efektywne planowanie bieżących wydatków. Zaniechanie realizacji obowiązku w wyrażoną w art. 8 § 1 k.p.a. zasadę pogłębiania zaufania uczestników postępowania administracyjnego do władzy publicznej.

Na podstawie dokumentacji świadczeniobiorców stwierdzono, że we wszystkich skontrolowanych przypadkach osoby, którym przyznano świadczenia z funduszu alimentacyjnego spełniały warunki i kryteria dochodowe, uprawniające do otrzymania przedmiotowego świadczenia. Wysokość oraz okres, na jaki przyznano świadczenia nie budzą zastrzeżeń.

Wobec powyższego wnosi się zastrzeżenia we wskazanym wyżej zakresie.

3. Sposób i tryb postępowania w zakresie przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

W każdym przypadku postępowanie w sprawie przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego zostało wszczęte przez organ na wniosek strony.

Poddana kontroli dokumentacja każdorazowo zawierała wniosek zgodny z wymogami art. 15 ust. 3, zawierający:

- 1) dane dotyczące członków rodziny, w tym: imię, nazwisko, datę urodzenia, adres miejsca zamieszkania, stan cywilny, obywatelstwo, płeć, numer PESEL oraz o ile wnioskodawca posiada - adres poczty elektronicznej i numer telefonu;
- 2) oświadczenie wnioskodawcy o przekazaniu organowi egzekucyjnemu wszelkich znanych mu informacji niezbędnych do prowadzenia postępowania egzekucyjnego przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu;

oraz zaświadczenia lub oświadczenia i inne dokumenty potwierdzające spełnianie warunków do przyznania lub ustalenia wysokości świadczenia z funduszu alimentacyjnego będącego przedmiotem wniosku, zgodnie z wymogami art. 15 ust. 4 ustawy.

W 3 weryfikowanych sprawach, zespół kontrolujący odnotował brak oświadczenia wnioskodawcy o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji. Niniejsze oświadczenie stanowi integralną część wniosku o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zaś jego brak należy uznać za naruszenie art. 15 ust. 3 pkt 3 ustawy.

UM w Wołczynie, prowadząc postępowanie w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego samodzielnie uzyskiwał lub weryfikował dane od organów podatkowych, organów emerytalno-rentowych oraz z rejestrów publicznych, w tym z rejestru PESEL, o którym mowa w przepisach o ewidencji ludności odpowiednio dane wnioskodawców oraz członków ich rodzin, o których mowa art. 15a ust. 1 ustawy.

W trakcie kontroli stwierdzono, że prowadzone akta każdorazowo zawierały metryki spraw. We wszystkich kontrolowanych przypadkach w metryce sprawy organ ograniczał się do stwierdzenia dokonania czynności weryfikacji wniosku bez podania przedmiotu i źródła

dokonanej weryfikacji. Zgodnie z art. 66a § 2 k.p.a. metryka sprawy powinna zawierać spis wszystkich działań podejmowanych w sprawie wraz ze wskazaniem powiązanej z nimi dokumentacji. W myśl w/w przepisu każda czynność dotycząca weryfikacji wniosku, dochodu rodziny czy weryfikacja innych danych w sprawie powinna być zapisana precyzyjnie i odnosić się do dokumentu.

Wobec powyższego wnosi się zastrzeżenia we wskazanym wyżej zakresie.

4. Terminowość ustalania prawa oraz wypłacania należnych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wnioskodawcom.

W kontrolowanych sprawach prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ustalano na okres świadczeniowy, od dnia 1 października 2024 r. do 30 września 2025 r. oraz od dnia 1 października 2025 r. do dnia 30 września 2026 r. W pozostałych przypadkach prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ustalano do końca okresu świadczeniowego poczynwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek, co jest zgodne z art. 18 ust. 1 ustawy.

We wszystkich poddanych kontroli sprawach wypłata należnych świadczeń osobie uprawnionej dokonywana była dopiero po doręczeniu decyzji przyznającej prawo do tego świadczenia.

Wobec powyższego nie wnosi się zastrzeżeń w przedmiotowym zakresie.

5. Sposób i tryb postępowania w zakresie działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych na podstawie tytułu wykonawczego w przypadku bezskuteczności egzekucji.

Według stanu na dzień kontroli UM w Wołczynie w okresie poddanym kontroli na obszarze swojego działania miał **82** dłużników alimentacyjnych. W trakcie kontroli poddano weryfikacji dokumentację **21** (ponad 25%) dłużników alimentacyjnych, która dotyczyła:

- **7** dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym wierzyciela jest Burmistrz Wołczyna, natomiast organem właściwym dłużnika alimentacyjnego jest organ innej gminy;
- **12** dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym dłużnika jest Burmistrz Wołczyna, natomiast organem właściwym wierzyciela jest organ innej gminy;
- **2** dłużników alimentacyjnych, dla którego organem właściwym wierzyciela i dłużnika jest Burmistrz Wołczyna.

W wyniku przeprowadzonej analizy dokumentacji dłużników alimentacyjnych ustalono, że:

- 1) zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy realizowany był obowiązek polegający na przeprowadzaniu wywiadu alimentacyjnego, w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej

dłużnika alimentacyjnego, a także jego stanu zdrowia oraz przyczyn niełożenia na utrzymanie osoby uprawnionej, odbierano również od dłużników oświadczenie majątkowe. W 12 sprawach, w których organem właściwym dłużnika był Burmistrz Wołczyna, dłużnik został wezwany do stawienia się w UM w Wołczynie w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego. Wezwania te zostały podjęte przez 7 dłużników alimentacyjnych, w 5 przypadkach dłużnicy nie podjęli wezwania (przesyłki były dwukrotnie awizowane, po czym następował skutek określony w art. 44 § 4 k.p.a.). W 7 weryfikowanych sprawach organ wezwał dłużnika na wywiad po upływie trzech miesięcy od daty otrzymania wniosku o podjęcie działań wobec dłużnika.

W 7 przypadkach dłużnik stawiał się po wyznaczonym terminie na wywiad alimentacyjny oraz składał oświadczenie majątkowe.

- 2) zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy organ właściwy dłużnika przekazywał komornikowi sądowemu informacje mające wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji, w szczególności dane uzyskane podczas wywiadów alimentacyjnych oraz zawartych w oświadczeniach majątkowych dłużnika;
- 3) w sprawach, w których Burmistrz Wołczyna był organem właściwym dłużnika, a dłużnik nie stawiał się w wyznaczonym terminie na wywiad alimentacyjny, w 2 sprawach wszczęto postępowanie w przedmiocie uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych oraz wydano decyzje w tym przedmiocie; w pozostałych sprawach decyzję w sprawie uznania dłużnika za uchylającego się zostały już wydane i pozostają w mocy; w 6 sprawach organ wszczął postępowanie w sprawie uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się, po czym w 6 przypadkach postępowanie umorzył ze względu na to, iż decyzja w sprawie uznania dłużnika za uchylającego została już wydana i pozostawała w mocy;

W realiach spraw zakończonych wydaniem decyzji z dnia 29 maja 2026r. nr SO.8321.146.2026.ZM oraz nr z dnia 9 czerwca 2026r. organ przed jej wydaniem nie zawiadomił dłużnika o możliwości wypowiedzenia się w sprawie. Zgodnie z treścią art. 10 § 1 k.p.a. przed wydaniem decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się, organ winien zawiadomić dłużnika o zakończeniu postępowania wyjaśniającego oraz o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów w sprawie;

- 4) w każdej ze spraw organ właściwy dłużnika na podstawie art. 6 ustawy informował organ właściwy wierzyciela oraz komornika sądowego o podjętych działaniach wobec dłużnika alimentacyjnego oraz o ich efektach;
- 5) zgodnie z art. 27 ust. 7 ustawy organ właściwy wierzyciela przekazywał dłużnikowi alimentacyjnemu, o ile jego adres zamieszkania był znany oraz organowi właściwemu dłużnika informację o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz o obowiązku zwrotu wraz z odsetkami należności z tytułu

świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłacanych osobie uprawnionej oraz informację o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa z tytułu wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie ustawy;

- 6) zgodnie z art. 27 ust. 7a ustawy organ właściwy wierzyciela przekazywał organowi właściwemu dłużnika informacje o zobowiązaniach wynikających z tytułu należności z świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy;
- 7) w każdym przypadku, gdy organy ścigania zwracały się o udzielenie informacji dotyczących postępowań wobec dłużników alimentacyjnych, organ właściwy niezwłocznie przekazywał niezbędne dane.

Zastrzeżenia budzi terminowość działań podejmowanych względem dłużników alimentacyjnych:

- w dniu 10 października 2024 r. do UM w Wołczynie wpłynął wniosek organu właściwego wierzyciela o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego. Organ dopiero w dniu 13 stycznia 2025 r., skierował do dłużnika wezwanie w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego. Pismo do komornika w sprawie uzyskania informacji dotyczącej wywiązywania się ze spłaty zadłużenia sporządzono 2 kwietnia 2025r. a pismo o podjętych działaniach wobec dłużnika skierowano do komornika prowadzącego egzekucję 17 lipca 2025r.,
- w dniu 29 października 2024 r. do UM w Wołczynie wpłynął wniosek organu właściwego wierzyciela o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego. Pierwsze działanie organu nastąpiło dopiero w dniu 13 stycznia 2025 r., kiedy skierowano do dłużnika wezwanie w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego. Pismo do komornika w sprawie uzyskania informacji dotyczącej wywiązywania się ze spłaty zadłużenia sporządzono 28 marca 2025r. a pismo o podjętych działaniach wobec dłużnika do komornika prowadzącego egzekucję sporządzono 10 września 2025r.,
- w dniu 4 listopada 2024 r. do UM w Wołczynie wpłynął wniosek organu właściwego wierzyciela o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego. Organ dopiero w dniu 29 stycznia 2025 r., skierował do dłużnika wezwanie w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego.,
- w dniu 16 października 2024 r. do UM w Wołczynie wpłynął wniosek organu właściwego wierzyciela o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego. Pierwsze takie działanie nastąpiło dopiero w dniu 29 stycznia 2025 r., kiedy skierowano do dłużnika wezwanie w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego,

- w dniu 16 września 2025 r. do UM w Wołczynie wpłynął wniosek organu właściwego wierzyciela o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego. Organ dopiero w dniu 30 stycznia 2025 r., skierował do dłużnika wezwanie w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego,
- w dniu 27 listopada 2025 r. do UM w Wołczynie drogą elektroniczną wpłynęło pismo organu właściwego wierzyciela o podjęcie działań wobec dłużnika. Organ odebrał pismo (otworzył) po niespełna dwóch tygodniach tj. 10 grudnia 2025r. dłużnika na wywiad wezwano 29 stycznia 2026 r.,
- w dniu 1 września 2025 r. do UM w Wołczynie wpłynął wniosek organu właściwego wierzyciela o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego. Organ dopiero w dniu 30 stycznia 2026r. skierował do dłużnika wezwanie w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego. Przeprowadzony wywiad alimentacyjny nie posiada daty.

Należy wskazać, że nieterminowe podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych może znacząco wpływać na skuteczność dochodzenia należności od nich. Z tego względu zarówno na organy właściwe dłużników, jak i na organy właściwe wierzycieli ustawodawca nałożył liczne obowiązki, które ukierunkowane są na poprawę egzekucji należności od dłużników alimentacyjnych z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego na rzecz osób uprawnionych. Działania te powinny być realizowane niezwłocznie. Należy wskazać, że zgodnie z art. 12 § 1 k.p.a. organy administracji publicznej powinny działać w sprawie wnikliwie i szybko, posługując się możliwie najprostszymi środkami prowadzącymi do jej załatwienia. Sprawy, które nie wymagają zbierania dowodów, informacji lub wyjaśnień (a do takich kategorii należą działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych) powinny być załatwione niezwłocznie (art. 12 § 1 k.p.a.). Tym samym nieuzasadnioną zwłokę w dokonywaniu tych czynności należy traktować jako rażące naruszenie wskazanych wyżej przepisów.

Wobec powyższego wnosi się zastrzeżenia w przedmiotowym zakresie.

- 6. Stan zadłużenia dłużników alimentacyjnych, w stosunku, do których jednostka kontrolowana jest organem właściwym wierzyciela, wysokość odzyskanych środków oraz przekazywanie informacji o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego do wszystkich istniejących biur informacji gospodarczej znajdujących się w wykazie.**

Zgodnie z art. 8a ust. 1 pkt 1 ustawy organ właściwy wierzyciela, który wypłacał świadczenia przyznawane w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów przekazuje do biura informacji gospodarczej informację gospodarczą o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2

ustawy, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy. Zgodnie z oświadczeniem Burmistrza Wołczyna z dnia 22 czerwca 2026 r. obowiązek ten jest regularnie realizowany.

Z przedłożonych danych wynika, że na dzień 31 maja 2026 r. stan zadłużenia dłużników alimentacyjnych w Gminie Wołczyn wynosił **11.532.105,58 zł**. Kwota odzyskanych środków od dłużników alimentacyjnych na dzień 31 maja 2026 r. wyniosła **450.494,54 zł**, w tym:

- 93.710,81zł – kwota stanowiąca dochód budżetu państwa (60% wyegzekwowanych należności od dłużnika alimentacyjnego);
- 62.473,81zł – kwota stanowiąca dochód własny gminy (40% wyegzekwowanych należności od dłużnika alimentacyjnego);
- 294.309,92zł – wyegzekwowane odsetki stanowiące dochód budżetu państwa.

7. Realizacja obowiązku przekazania 60% odzyskanych od dłużnika alimentacyjnego środków do Budżetu Państwa oraz sposób wykorzystania 40% odzyskanych od dłużnika alimentacyjnego środków.

Na podstawie analizowanej dokumentacji ustalono, że Urząd Miejski w Wołczynie wywiązuje się z obowiązku wynikającego z art. 27 ust. 4 ustawy, przekazując Wojewodzie Opolskiemu należności stanowiące dochód budżetu państwa, tj. 60% kwot należności głównych wyegzekwowanych od dłużników alimentacyjnych oraz 100% wyegzekwowanych odsetek ustawowych za opóźnienie.

Zgodnie z oświadczeniem Burmistrza Wołczyna z dnia 22 czerwca 2026 r. 40% kwot należności wyegzekwowanych od dłużników alimentacyjnych, stanowiących dochód własny gminy przeznaczane są na realizację zadań wynikających z ustawy oraz utrzymanie stanowiska, w tym na pokrycie części wynagrodzenia pracownika, co czyni zadość realizacji obowiązku organu określonego w art. 27 ust. 6 ustawy.

Wobec powyższego nie wnosi się zastrzeżeń w przedmiotowym zakresie.

III. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowości

W trakcie kontroli stwierdzono:

1. Uchybienia polegające na:

- a) powoływaniu w podstawach prawnych decyzji rozporządzeń bez wskazania konkretnych jednostek redakcyjnych, które znalazły zastosowanie w sprawie, co narusza art. 107 § 1 k.p.a.;

- b) uzasadnianiu decyzji administracyjnych w sposób niewyczerpujący wymogów określonych w art. 107 § 3 k.p.a.;
- c) nieokreślaniu w decyzjach administracyjnych przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego daty wypłaty świadczenia, co narusza art. 9 k.p.a. w zw. z art. 8 § 1 k.p.a.;
- d) prowadzeniu metryk spraw administracyjnych, w sposób niezgodny z art. 66a § 2 k.p.a.

2. Nieprawidłowości:

1) kluczowe: brak;

2) znaczące, polegające na:

a) wydaniu decyzji administracyjnych:

- z dnia 14 stycznia 2025r. nr SO.8321.39.2025.CB,
- z dnia 27 marca 2025r. nr SO.8321.98.2025.ZM,
- z dnia 14 lipca 2025r. nr SO.8321.154.2025.ZM,
- z dnia 28 lipca 2025r. nr SO.8321.167.2025.ZM,
- z dnia 28 lipca 2025r. nr SO.8321.168.2025.ZM,
- z dnia 10 września 2025r. nr SO.8321.186.2025.ZM,
- z dnia 24 października 2025r. nr SO.8321.202.2025.ZM,
- z dnia 24 października 2025r. nr SO.8321.205.2025.ZM,
- z dnia 14 kwietnia 2026r. nr SO.8321.116.2026.ZM,
- z dnia 20 maja 2026r. nr SO.8321.143.2026.ZM,
- z dnia 28 maja 2026r. nr SO.8321.145.2026.ZM,
- z dnia 29 maja 2026r. nr SO.8321.146.2026.ZM,
- z dnia 9 czerwca 2026r. nr SO.8321.149.2026.ZM

przez osobę nieupoważnioną, co uzasadnia stwierdzenie jej nieważności na podstawie art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a. w zw. z art. 8b ustawy,

- b) nieterminowym podejmowaniu działań wobec dłużników alimentacyjnych, co narusza art. 12 § 1 i 2 k.p.a.,
- c) braku w aktach spraw oświadczeń o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji, co stanowi naruszenie art. 15 ust. 3 pkt 3 ustawy;

3) zwykłe, polegające na:

- a) wydawaniu decyzji o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranych świadczeń bez wskazywania w treści decyzji wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie, co narusza art. 9 k.p.a.,

- b) niezawiadomieniu organu prowadzącego egzekucję o zmianie wysokości zadłużenia dłużnika alimentacyjnego w związku ze zwrotem nienależnie pobranych świadczeń zakończonych decyzją z dnia 14 października 2025r. nr SO.832.2731.2.FA.2025.PJ oraz z dnia 29 października 2025r. nr SO.825.394.1.2025.PJ, co jest niezgodnie z art. 804 §1 k.p.c., w związku z art. 27 ust. 8 pkt 2 ustawy.

Uchybienia i nieprawidłowości stwierdzone w trakcie kontroli powstały w związku z:

- 1) niewystarczającym nadzorem Naczelnika Wydziału Spraw Społeczno-Obywatelskich i Obronnych w Wołczynie nad realizowanymi zadaniami;
- 2) niewłaściwym upoważnieniem przez organ właściwy Naczelnika Wydziału Spraw Społeczno-Obywatelskich i Obronnych w Wołczynie do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji;
- 3) niewłaściwym stosowaniem przepisów prawa materialnego i procesowego przez osoby, które prowadziły lub prowadzą postępowania w zakresie ustalania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz podejmują czynności względem dłużników alimentacyjnych;
- 4) przewlekłym prowadzeniu postępowań administracyjnych przez osoby, które prowadzą postępowania w zakresie ustalania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz podejmują czynności względem dłużników alimentacyjnych;
- 5) nierzetelną weryfikacją wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Stwierdzone nieprawidłowości skutkują:

- 1) koniecznością wyeliminowania z obrotu prawnego decyzji administracyjnych ze względu na ich wydanych przez osobę nieposiadającą upoważnienia;
- 2) paraliżem decyzyjnym i koniecznością powtórzenia postępowań w sprawach objętych nieważnością, co wymusza ponowne przeprowadzenie procedur od początku i ponowne wydanie decyzji przez osobę do tego uprawnioną;
- 3) prowadzeniem nieuzasadnionej egzekucji komorniczej w zawyżonej wysokości, co jest bezpośrednim następstwem niezawiadomienia komornika o spłacie zadłużenia w sprawach z października 2025 r. i naraża urząd na zarzut bezprawnego działania;
- 4) koniecznością zwrotu dłużnikom nienależnie wyegzekwowanych kwot wraz z odsetkami oraz ryzykiem obciążenia jednostki kosztami bezpodstawnego postępowania egzekucyjnego i kosztami zastępstwa prawnego;

- 5) blokowaniem i opóźnianiem postępowań egzekucyjnych z uwagi na brak wskazania wysokości odsetek w decyzjach zwrotowych, co uniemożliwia komornikowi prawidłowe naliczenie i skuteczne ściąganie należności ubocznych;
- 6) zmniejszeniem skuteczności odzyskiwania należności budżetowych, ponieważ nieterminowe działania wobec dłużników oraz brak oświadczeń o ich majątku dają im czas na ukrycie dochodów;
- 7) podatnością decyzji na uchylenie w toku kontroli instancyjnej, gdyż braki w uzasadnieniach (art. 107 § 3 k.p.a.) i nieprecyzyjne podstawy prawne dają stronom łatwe podstawy do wnoszenia skutecznych odwołań do organu II instancji;
- 8) narażeniem organu na skargi i ponaglenia z tytułu bezczynności lub przewlekłego prowadzenia postępowań z powodu nieterminowego podejmowania czynności;
- 9) naruszeniem naczelnych zasad postępowania administracyjnego (art. 8 i 9 k.p.a.), w szczególności zasady pogłębiania zaufania obywateli do organów władzy publicznej oraz zasady należytego informowania stron o terminach wypłat i odsetkach.

IV. Informacja o zastrzeżeniach zgłoszonych do projektu wystąpienia pokontrolnego i wyniku ich rozpatrzenia

Naczelnik Wydziału Spraw Społeczno-Obywatelskich i Obronnych w Wołczynie nie wniósł zastrzeżeń do projektu wystąpienia pokontrolnego z dnia 3 sierpnia 2026 r. nr PS.I.431.4.13.2026.EK.

V. Zalecenia lub wnioski dotyczące usunięcia nieprawidłowości lub usprawnienia funkcjonowania jednostki kontrolowanej

W związku ze stwierdzonymi uchybieniami, na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 ustawy o kontroli w administracji rządowej

zalecam:

- 1) zwiększyć nadzór Naczelnika Wydziału Spraw Społeczno-Obywatelskich i Obronnych w Wołczynie nad zadaniami realizowanymi przez pracowników;
- 2) przeprowadzić wewnętrzne szkolenie z Kodeksu postępowania administracyjnego, ustalania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz postępowania wobec dłużnika alimentacyjnego w celu zaktualizowania i usystematyzowania stosowanych procedur i redagowania dokumentów;
- 1) wskazywać w podstawach prawnych decyzji administracyjnych każdorazowo precyzyjne jednostki redakcyjne (paragrafy, ustępy, punkty), które stanowią bezpośrednią podstawę rozstrzygnięcia, celem zapewnienia realizacji wymogu określonego w art. 107 § 1 pkt 4 k.p.a.,

- 2) sporządzać uzasadnienia faktyczne i prawne decyzji administracyjnych w sposób wyczerpujący i w pełni realizujący dyspozycję art. 107 § 3 k.p.a.,
- 3) zamieszczać w treści wydawanych decyzji administracyjnych obligatoryjne informacje dotyczące terminu wypłaty przyznanych świadczeń, realizując zasadę należytego informowania stron (art. 9 k.p.a.),
- 4) prowadzić metryki spraw administracyjnych w sposób rzetelny, ciągły i w pełni zgodny z wymogami określonymi w art. 66a § 2 k.p.a., odzwierciedlając w nich wszystkie osoby uczestniczące w czynnościach postępowania oraz ich dokładny, chronologiczny przebieg,
- 5) wskazywać każdorazowo w treści decyzji zobowiązujących do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń wysokość odsetek ustawowych za opóźnienie (lub precyzyjny sposób ich naliczenia) oraz datę, od której biegną, realizując tym samym obowiązek informacyjny z art. 9 k.p.a.,
- 6) zawiadamiać organ prowadzący egzekucję o każdej zmianie wysokości zadłużenia dłużnika alimentacyjnego wynikającej ze zwrotu nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego zakończonych decyzją z dnia 14 października 2025 r. nr SO.832.2731.2.FA.2025.PJ oraz z dnia 29 października 2025 r. nr SO.825.394.1.2025.PJ, wywiązując się z obowiązku wynikającego z art. 804 §1 k.p.c. w związku z art. 27 ust. 8 pkt 2 ustawy,
- 7) sporządzić właściwe upoważnienie dla pracownika wyznaczonego przez organ do wydawania w tych sprawach decyzji, w oparciu o przepis art. 8b ustawy,
- 8) podjąć działania zmierzające do stwierdzenia nieważności decyzji administracyjnych wydanych przez osobę nieuprawnioną, w oparciu o art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a. w zw. z art. 8b ustawy,
- 9) prowadzić postępowania wobec dłużników alimentacyjnych wnikliwie, terminowo i bez zbędnej zwłoki, uwzględniając normę wynikającą z art. 12 §1 i 2 k.p.a.,
- 10) dołączać do wniosku o ustalenie prawa ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego oświadczenie o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji, wypełniając obowiązek wynikający z art. 15 ust. 3 pkt 3 ustawy;

VI. Na podstawie art. 49 oraz art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2026 r. poz. 158) proszę o przekazanie pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania, o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia, albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, **w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego dokumentu.**

VII. Zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. Wojewody Opolskiego

Ewa Pawlinów

Dyrektor

Wydział Polityki Społecznej